Титељев – мрачна личност, која крије атамана ковача лажног новца и учествује: у чему?

Пресече себе: посумња.

Како то, Титељев?

Титељев је паметница: полице набијене Марксом; за крагну га извукао из Туркестана; мотрио је на шпијунску организацију; све је то – тако; па ипак: у друштву је с тим опеваним лупежом.

Сети се: код Честертона[1] је описано како су анархисти хватали себе, поставши уходе; и како су полицајци, надавши се у бекство од особа које су сами јурили – стизали те особе: трчали су сви заједно – по линији укруг.

Па, гримаса поверења – обележена карта, вешто мешање, да би, уваливши у чичак брата, Ивана, с открићем –

– брата, Ивана –

– уништили:

откриће брата, Ивана; и – самог брата, Ивана!

У томе је – корен свега!

А изнуђено обећање да ћути је само паучина коју је исплео дебељко.

Опрезније, брате, пази!

Остаје само једно: бекство – један! С братом, са Иваном – два! Повод? Треба га наћи. А Ивану због околности у том смислу – продужити боравак у болници; нека седи тамо; Никанор ће – седети овде; да успава подозривост; ето вам ситуације: наставник руске књижевности – постаће детектив!

Шта то значи?

Тражити дебељкове трагове из гостинске собе; и – по свој прилици: ту собу узети на нишан; друго: истражити онај део ограде, куд је водио фењерчић и где се Мардарије Муфлончик из чврстог тела преобразио у гас који је испарио; и – у глави рој брзометних одлука; узмимо само: храна и стан; на њиховом је издржавању; а овамо на њих мотри? Како је могуће да такво непочинство прихвати?

Прихватиће: па постоји ли дужност према брату?

Постоји.

Онда треба – прихватити!

.....

Уздржаност се испољила колутањем лопова-окица, кад се поздравио с Елеонором Леоновном и повукао се да мало листа чудесни албум; утрчавши ходничићем, носом – у гостинску собу: није ли тамо – дебељко?

Није дебељко.

Ето ти га!

Елеонора Леоновна је пошла да се обуче; Терентија Титича није било; бави се, вероватно, својим лажним новцем.

Ускакута у гостинску собу, чудно се обазирући; и рој мушица, као прамење на фону бледорићем вио се тако досадно зујећи, све док целу собу није препузао на коленима: носом – под сандук, под фотеље; није се имало шта истраживати; траг неваљалца – није видљив; нашао је трагове бубашваба; непријатна соба – с мувама, с танким слојем чађи на мебл-штофу.

Одједном – шкрипа.

Посрами га буцмасти шврћа, Владислав: допузао је и тресао се пред бубашвабама на прагу.

Мало је фалило да почне да објашњава клинцу зашто и сам пузи, али се смири – није маломе сада до њега: каква гадост – он згњечи таракана!

А сад – у јаругу!

ПРЕШМУГАВАЊЕ

Покапа жуч по овлаженом крову: јер је ојужило; лети уз звиждуке црвено трење, лишће; и клокоће ваздух од влаге: вране прелећу изнад шиштаве јасике кроз сиње сивило: нејасна црна маса – у нејасне црне масе.

На голо брдашце попевши се, седе у бодљикаву гомилу чичка, у шипражје и жбуње; бодљикаве гране размакнувши, опипавао је даске на огради: висока је и јасно је да Мардарије Муфлончик није могао да савлада гвоздене зупце; овде је траг; ту је стајало тешко, чврсто тело; на том месту је постало лако и гасовито; аха – даске су претестерисане: на савијеним ексерима се једва држе – две; померивши их, откри пролаз у уличицу:

– Вешто!

---

1 Честертон Хилбер Кит (1874-1936) – енглески писац, песник, есејиста.

И – нос у Гартагалову: пуста је, тако да се нос може показати –

– шмуг,

– прешмугавање,

– изшмугавање

– ушмугавање –

– под заштитом даске, зато што је испред уличног стуба, леђима ка њему, лицем ка – процепу, стајао официр с рићастом брадицом, с назебом, с акселбендером[2]; звецкајући мамузом, свежом рукавицом, бељом од млека, вадио је цигарету; окице, као пужеви рошчићи, уперише се у Никанора Иванича с хумором: интелигент, је ли, на таласу европских догађаја у стању је да се увуче у рупу због „мореуза“; па, није мало оних који су ватру искусили.

Аха – не можеш да се провучеш!

А баш би било занимљиво знати како тај улаз у рупу изгледа споља; и окренувши ексер – и окренувши ексер –

– преко Треће Козијеве: –

– не д е т е к т и в –

– већ прави уметник!

Али код улазне кашије – официра, оног истог – поздрави шеширчетом својим:

– Извињавам се!

Опет се официр осмехну: интелигент! – куд ли је само навро? А многи су надирали: за Љвовима[3], за Миљуковима: пропашће, за Врангелом – у Константинопољу!

– Не вреди провлачити се – прекореше га очи официра; њушкао је носићем с назебом: Фефову су довезли купус.

Читавим својим изгледом официр му је био познат.

Још једном се сударише погледима:

– Јесте ли то ви, Иване Никаноровичу?

Суво ће Иван Никанорович рећи као одговор Никанору Ивановичу:

– Извињавам се – нисам ја никакав Иван Никанорович! –

– да се не би десило оно

што се у пракси често дешава приликом сусрета с непознатима, за које помислимо да су нам познати; он пође даље, одмахну руком, на стрмом завијутку уличице иза живице – скрену у Гартагалову; и тамо под пролазом покуша да шмугне, одмеравајући га испод ока: даске се чврсто држе.

Поново замахнувши руком у празнину, на стрмој кривини, трчао је у Трећу Козијеву; за њим, хватајући руком празнину, јурио је неко, кога не би требало да помињем: паразити што живе од таксе, или мољац гардеробни; лети – пљас по њему: не; то се само жути злато на прстима!

Тамо где завијутак скреће ка кући број два, кроз капију – неодевена дамица; шешир широког обода гавран боје, с ободом налик на гавранова крила; и црно, као на токици, перо; и лице заклоњено црном мушицом вела; официр, звецнувши мамузама, размакнувши лактове – приђе њеној руци: да одзвецка мазурку.

– Од нас, а код нас – нема никога, управо сам из куће!

Као прави Холмс – за њима: –

– неко за њим –

– да осмотри ту дамицу!

Ошишана; коса тамнокестењаста; као да има маскицу; усне на њеном полулицу сувише познато набубреле; безоко се развукоше.

– Како је?

С тим „к а к о ј е“ – позади, између себе и ње поставивши оградицу – на четрдесетак корака: и на четрдесетак корака од њега, исто тако, позади, између њих поставивши оградицу – наочаре: без лица; носом у шал, замлатаравши скутовима – без „к а к о ј е“, али –

с „т а к о ј е“.

БЕЗИМЕЊЕ

– Како је? – односило се на откриће у вези с дамицом Елеонором Леоновном.

---

2 Акселбендер – украсна плетеница која пада с рамена на униформама штапских официра, ађутаната, жандарма.

3 Љвов Георгиј Јевгењевич (1861-1925) – кнез, велики спахија, кадет; од марта до јула 1917. године – председник савета министара и министар унутрашњих послова у буржоаској Привременој влади.

Она се правила да је веома крхка; а, реците, молим вас – у таквом сјају!

Кад би пратио супружнике, он не би могао да каже да је у чичку сакривен официр, да он иде да дрежди поред ограде, да пред њега тако неко излеће: повући се некуд; и за-по-при-затрупнути: –

– за-при

– за-при –

– прр

– фрр –!

И – уђоше у Гартагалову; пошли су да пишу; затрешта официр, као тактом мазурке; и уз трупкање, истуривши груди, пируетама се храбрио Никанор; и фронцлама се, као чичком, закачињао.

Мутни су смислови хрлили у посдвест попут разигране асоцијације над здравом истином, да би језивим пулсевима куцкале – баш као да бледа светлост проређеног дрвећа својом светлошћу граби и расипа се да би кишице листића што плешу све покриле и свуда око ногу пролазника летеле развејане жутом масом.

Продором у крцкаву бљузгавицу, у брзопис лишћа појурише све троје поред куће од нетесаног камена; црквена, белоглава кулица: улица прва.

Ево галопаде[4]!

Коњаничић; јури гоља без паре; коњину бију по њушци; и мирис харинге!

„Они“ – напред: у дискусију; официр пред дамом није подигао лакат; није официр за удварање; дама – није циљ; обоје су – средства.

Скретање: –

– којекако замотан, као џак, гуран лактовима; сви – новаци: и сви – одрпанци; и прскани циц, и шарено сирово платно, и стуб куле; затресло се од корака, бата, стругања, рзања коња и трештања трамваја; аутомобил је као бик, буљио поиздаље.

Како су само застајали један пред другим савијајући и пружајући руке, како су потом хрлили у сплетке: не интриге фине даме, не флерт официра, него посао који их је повезао: против воље!

Заостао је, скинуо наочаре, поставши тако слепоок, уморан; и ту, изгубивши их –

– права слепчина –

– скренувши –

– на прстима –

– постранце –

брисао је: лаганим скоковима.

Улица трећа!

Скренуше у кафе под огромном таблом: „Код Сивелисија“; нарогушивши се наочарима, он – на стакла; светлост је упаљена: ено старца ћелавка – за сточићем: капут – боја цигаре; ено, ка најближем сточићу Елеонору Леоновну брзо води официр; и њима у сусрет као опарена устаје сувоњава госпођица раскошно одевена; око рамена – самури, сва у мачкама, с репићима; а стаклићи падају – у водопаду; коса – бела, ошишана – кратко; прћаст носић; очигледно – странкиња.

Ручицом показује место Елеонори Леоновној.

Официр с акселбендером, слева, не седа него, савивши се, рукама се ослања на сточић да би чуо како та госпођица одсечно говори главицом и стиснутим обрвицама (оштро, по свој прилици).

Одједном Елеонора Леоновна –

– с лицем искривљеним од страха, показујући зубе – скочи!

Уто он носом на блиставо лакирани „т а к с и“; стуб бензинског дима, бука од шкрипања гума; скаче и лагано шара лак ногом – преплашени брат, Никанор.

А? Аутомобил?

За госпођицу?

Нов, очишћен; и шофер седи као лутка у фризерници, оборивши рисју главу; из модропурпурног облака уобличава се нешто суморно; чини се модроплавим сиви коњ на углу.

Куд да се дене?

И гребање и зврндање; трче у јазбине: тамо промукну од певања; безгласно зврндање; и свет – безвремени; сви су – у провалији.

Бескорисним галопом јури натраг: –

– и незадрживо трчи

за њим –

– безимење!

---

4 Галопада – брзи плес, музика тог плеса. – *Прим. прев.*